

MOGUĆNOST I PERIOD SPROVOĐENJA POPISA

KOMISIJA ZA IZRADU I SPROVOĐENJE METODOLOGIJE POPISA
STANOVNIŠTVA DOMAĆINSTAVA I STANOVA

23.JUL 2020.GODINE

UVOD

Na osnov zaključka Užeg kolegijuma od 28. juna 2021. godine pripremljena je Analiza mogućnosti i perioda realizacije popisa.

Prema EU regulativi 763/2007 sprovođenje Popisa je predviđeno za 2021. godinu.

Kako je Programom rada Vlade CG za 2021. usvajanje Zakona o Popisu predviđeno za IV kvartal 2021. godine, ukazala se potreba za analizom aktivnosti koje utiču na period i mogućnost sprovođenja popisa.

Analiza obuhvata aktivnosti koje su u nadležnosti Monstat-a kao i one u nadležnosti drugih institucija, a utiču na period sprovođenja popisa.

Za potrebe izrade analize konsultovane su i održani sa sastanci sa svim komisijama koje su formirane za potrebe organizacije i sprovođenje popisa. Tako da dokumenat u cjelini predstavlja mišljenje svih lica učesnika organizacije popisa po nadležnosti.

Aktivnosti su sljedeće:

1. Usvajanje zakona

Nacrt zakona Uprava za statistiku je poslala Ministarstvu finansija u formi nacrtu.

Prema Poslovniku Vlade Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 003/12 od 13.01.2012, 031/15 od 18.06.2015, 048/17 od 24.07.2017, 062/18 od 21.09.2018) Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, kao predlagač zakona, ima obavezu da, radi konsultovanja zainteresovane javnosti, sprovede postupak javne rasprave o tekstu nacrtu Zakona u skladu sa Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenjem javne rasprave u pripremi zakona i strategija.

Javna rasprava počinje danom objavljivanja javnog poziva na internet stranici Ministarstva finansija i socijalnog staranja/Uprave za statistiku i portalu e-uprave i traje od 20-40 dana, u zavisnosti od značaja i složenosti materije, koja je predmet regulisanja nacrtu zakona.

Nakon završetka javne rasprave sačinjava se i Izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi, u roku od 15 dana od isteka vremena trajanja javne rasprave.

Nakon završene javne rasprave usaglašava se tekst Zakona sa zaključcima javne rasprave i utvrđuje predlog Zakona.

U skladu sa **Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike** potrebno je i mišljenje Savjeta statističkog sistema, koji ima važnu ulogu u davanju stručnih mišljenja i predloga o nacrtima zakona i drugim opštim aktima iz oblasti zvanične statistike.

Da bi predlog Zakona mogao biti upućen Vladi na utvrđivanje Ministarstvo finansija i socijalnog staranja/Uprava za statistiku, ima sljedeće obaveze - pribavlja mišljenje:

- Sekretarijata za zakonodavstvo,
- Kancelarije za evropske integracije o uskladenosti predloga akta s odgovarajucim propisima Evropske unije,
- Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava,
- Ministarstva javne uprave,digitalnog društva i medija,
- Ministarstva unutrašnjih poslova,
- Ministarstva vanjskih poslova,
- Ministarstvo finansija i socijalnog staranja (obrazac RIA, predlog komunikacionih teza)

Rok za dostavljanje misljenja predlagacu u dosadašnjoj praksi je bio od 14 - 21 dan u zavisnosti od vrste misljenja.

Iskustvo koje Uprava za statistiku ima u radu na Zakonima, ili tačnije izmjenama zakona, pokazuje da prije dobijanja mišljenja Kancelarije za evropske integracije, koje podrazumijeva i mišljenje Evropske Komisije, ostala Ministarstva se neće izjašnjavati davanjem mišljenja. Odnosno, mišljenje Evropske Komisije će biti prvi uslov za dobijanje mišljenja drugih Ministarstva. Procijenjeno vrijeme dobijanja prvog mišljenja od strane Evropske Komisije je minimum 2 mjeseca, nakon čega se radi na drugoj verziji predloga Zakona. Svaka verzija Zakona podrazumijevaće novi set međuresorskog usaglašavanja. Procijenjeno vrijeme trajanja kompletnog usaglašavanja, kako na nacionalnom nivou tako i sa Evropskom Komisijom je minimum 6 mjeseci.

Uz predlog zakona, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja je dužno da svu navedenu dokumentaciju (mišljenja i RIA obrazac) dostavi Vladi na usvajanje.

Prema Programu rada, Vlada razmatra Zakon u IV kvartalu 2021. godine, nakon čega ga dostavlja Skupštini na usvajanje.

Treba uzeti u obzir i vrijeme potrebno za izjasnjavanje o eventualnim amandmanima.

Nakon dostavljanja Skupštini, zakon prolazi kroz tri nivoa čitanja (u skupstinskim odborima; načelni pretres o predlogu zakona; pretres predloga zakona u pojedinostima).

Nakon usvajanja zakona u Skupštini, Predsjednik CG ukazom proglašava zakon.

Predsjednik CG može i da ne donese ukaz o proglašenju zakona sto ima za posljedicu ponovno odlučivanje u Skupštini.

Zakon stupa na snagu osmog dana nakon objavljivanja u Službenom listu. Izuzetno, može stupiti na snagu danom objavljivanja.

Polazeći od pretpostavke da će predlagač izvršiti sve svoje obaveze i dostaviti predlog Zakona Vladi do IV kvartala, naša je procjena da je nakon usvajanja Zakona od strane Vlade, koje je predviđeno za IV kvartal, potrebno minimum dva mjeseca do konačnog objavljivanja zakona u zavisnosti od svega navedenog.

Dodatno, s obzirom da je već jul mjesec, a da javna rasprava nije ni započeta smatramo da procedura do predaje Vladi na usvajanje neće biti moguća početkom IV kvartala.

2. Izrada konačnog upitnika (nakon usvajanja zakona potrebno je izraditi tri osnovna upitnika, testirati ih i nakon toga dizajnirati, prevod obrazaca, izraditi pomoćne obrasce, Izradati uputstava za ucesnike popisa

Usvajanjem Zakona o popisu odrediće se ciljevi popisa, jedinice popisa, obaveze i prava svih učesnika Popisa, kao i druga važna pitanja koja su bitna za njegovu realizaciju.

Popisni upitnici i pomoćni obrasci

- Nakon usvajanja Zakona o popisu moguć je pripremiti konačnu verziju osnovnih popisnih upitnika P1; P2 i P3 (odrediti redosled pitanja, kreiranje forme i izgled upitnika – kopija A3 ili A4 obostrano) kao i pomoćnih obrazaca;
- Usvajanje konačnog sadržaja osnovnih popisnih upitnika i pomoćnih obrazaca (format upitnika, da li će popisnica imati duplikat, da li ćemo zahtijevati da upitnici imaju neku zaštitu vođeni ili suvi pečat; pismo na kom će štampati upitnici, da li će biti štampani upitnici na albanskom jeziku ili samo u okviru zbirke popisnih upitnika...);
- testiranje upitnika
- Nakon usvajanja upitnika i pomoćnih obrazaca pripremiti i usvojiti konačnu verziju Metodologije i Uputstava za učesnike popisa;
- Tehničko uređivanje - dizajn (upitnika, pomoćnih obrazaca, metodologije, uputstava za popisivače);
- Lektura teksta (upitnici, pomoćni obrasci, metodologija, uputstva):
- prevod upitnika (Višejezična zbirka popisnih upitnika);

Istovremeno će se raditi na uskladjivanju sa usvojenim Zakonom i svih ostalih dokumenata (metodologije, uputstava za ucesnike popisa, obrazaca itd.).

Procjena je da je za sve ove aktivnosti potrebno tri mjeseca nakon usvajanja Zakona.

3. Štampa i distribucija upitnika, obrazaca i uputstava (tenderska procedura) i ostali tenderi

- a) Za štampu i distribuciju materijala je neophodno sledeće: nakon donošenja Zakona, Metodološkoj radnoj grupi je potrebno 3 mjeseca kao bi prilagodili Upitnik i prateću dokumentaciju. Takođe, nakon donošenja Zakona priprema se tenderska

dokumentacija za štampu i distribuciju materijala. **Za ove aktivnosti je potrebno takođe 3 mjeseca nakon donošenja Zakona.** Ove aktivnosti će teći paralelno. Nakon kreiranja upitnika i sprovedenog tendera potrebno je oko 30 dana za testiranje upitnika i prevođenje, ukoliko bude potrebno, na ostale jezike koji su u službenoj upotrebi u Crnoj Gori.

- b) Potrebno da oni koji pripremaju tehničku specifikaciju moraju da znaju šta će da nabavljaju.

Otvoreni postupak javne nabavke:

Nakon pripreme i objavljivanja tenderske dokumentacije idu rokovi:

- Rok za dostavljanje ponuda je 30 dana od dana objavljivanja tenderske dokumentacije u ESJN. Možemo da odredimo i kraći rok, ali ne kraći od 15 dana, uz obrazloženje i opravdanje razloga hitnosti.
- Nakon dostavljanja ponuda, naručilac (Uprava za statistiku) mora da provjeri ispravnost izjave naručioca, tačnije da ispunjavaju sve uslove tražene tenderskom dokumentacijom. Pošto u CG još nijesu institucije ažurirali svoje podatke, pa da možemo preko sajta da ih provjerimo, moramo pisanim zahtjevima da im se obratimo radi dostavljanja podataka o ispunjenosti uslova. Obavezni uslovi moraju biti ispunjeni na dan otvaranja ponuda (potvrda Poreske uprave, Ministarstva pravde i dr) tu može biti da se čeka oko 10 dana.
- Nakon provjere dokaza Uprava za statistiku donosi ODLUKU O IZBORU NAJPOVOLJNIJE PONUDE, na koju ponuđači imaju pravo podnošenja žalbe, u roku od 10 dana od dana objavljivanja odluke u ESJN. Ako u ovom roku niko ne uloži žalbu zaključuje se ugovor.
- Uprava za statistiku je dužna da u roku od 15 dana od dana dostavljanja žalbe obavjesti Komisiju za zaštitu prava i dostavi spise predmeta
- Zakonski rok za odlučivanje po žalbi Komisije za zaštitu prava, ako odbija žalbu ili usvoji žalbu je 30 dana od dana dostavljanja žalbe i kompletnih spisa predmeta, u ostalim slučajevima je rok 8 dana(kada podnosilac žalbe povuče žalbu, odbija žalbu kao nedozvoljenu, ako žalba nije blagovremena, ako je žalba izjavljena od strane neovlašćenog lica, ako je nepotpuna, ako je žalba neuredna)
- Ako Komisija za zaštitu prava donese rješenje kojom se djelimično usvaja žalba, onda je Uprava za statistiku u obavezi da donese novu odluku, na koju ponuđači imaju pravo žalbe i onda ponovo postupak pred komisijom.....do okončanja postupka
- Kad odluka postane pravosnažna zaključuje se ugovor, ali se mora sačekati ponuđač da uz ugovor koji terba da potpiše dostavi i bančinu garanciju, mislim da treba oko nedelju dana.

Usvajanjem Zakona o budžeta za 2021. predviđena su sredstva za sprovođenje popisa. Time su stvorene finansijske pretpostavke da se pravi plan javne nabavke a time i javna nabavka.

Tenderske procedure direktno ne zavise od Zakona jer je budzet za popis usvojen nego zavise od inputa koje daje metodoloska i organizaciona komisija a koji su potrebni za pokretanje tenderske procedure. Npr: Specifikacija obrazaca za stampu ne moze biti uradjena prije dizajna i sadrzaja a dizajn i sadrzaj ne mogu biti uradjeni prije usvajanja Zakona.

Objedinjene javne nabavke (kancelarijski materijal, gorivo, kompjuterska oprema, mobilna telefonija); Žana (hotelski smjestaj, promotivni tender, štampa).

Procjenjuje se da ce za sve gore navedeno trebati najmanje 45 dana, optimalno 3 mjeseca.

4. Izbor ucesnika popisa, formiranje popisnih komisija, javni poziv

Za izbor učesnika Popisa neophodno je nakon donošenja Zakona formirati popisne komisije u svim opštinama. Nakon formiranja popisnih komisija (donošenja rješenja o imenovanju članova popisnih komisija) raspisuje se javni poziv za izbor popisivača, u skladu sa kriterijumima koje definiše Monstat. U ovoj fazi donosi se i "Uredba o finansiranju učesnika Popisa".

Za sprovođenje ovih aktivnosti potrebno je 2 mjeseca.

5. Organizacija obuka ucesnika popisa i priprema materijala za obuku

Priprema materijala za obuku

Pod materijalom za obuku smatraju se:

- Audio video prezentacije po temama
- Primjeri upitnika i obrazaca za popis.

Priprema materijala za obuku može da počne nakon usvajanja načina organizacije obuke od strane komisije za rukovođenje popisom kao i nakon pripreme određenih poglavlja Instrukcija za učesnike popisa.

Priprema dijela obuke koji se tiče Uputstva za popunjavanje Upitnika popisa može da započne tek nakon što se završi finalni dizajn obrasca. Naime, obrazac se u velikom broju slučajeva koristiti za primjere pravilno i nepravilnog popunjavanja, a svi ti primjeri moraju biti na original verziji nakon završenog dizajna.

Rad na pripremi audio prezentacija za obuku i njihovo testiranje trajaće oko 30 dana tj jedan mjesec, a može da započne tek nakon završenog dizajna upitnika.

Ostali materijali za obuku (sadržaj meke fascicle) može biti spreman nakon 10 dana po završenoj štampi upitnika i obrazaca i distribuciji istih po opštinama.

Nakon svih nabrojanih faza potrebno je sprovesti obuke učesnika Popisa na svim nivoima (državni/opštinski instruktori, popisne komisije i popisivači). **Za sprovođenje ove aktivnosti potrebno je 2 mjeseca.**

6. Ažuriranje registra prostornih jedinica

Vremenski period predviđen za rad na terenu prikazan u tabeli je, može se reći, fleksibilan i u ovom trenutku ga je nemoguće tačno proceniti.

U ovom trenutku poznato je koliko ima popisnih krugova za ažuriranje (639) shodno našim kriterijumima (ažuriranje popisnog kruga ako ima više od 100 domaćinstava u gradskoj sredini, odnosno više od 50 domaćinstava u seoskoj sredini), ali ne znamo stvarnu situaciju sa povećanom gradnjom u opštinama. To je moguće proceniti tek na terenu.

Takođe je bitan faktor i broj novih naselja u pojedinim opštinama kao i njihova usklađenost sa granicama statističkih krugova. Na osnovu broja od 639 popisnih krugova za ažuriranje shodno kriterijuma, procenjuje se da će biti formirana oko 1500 novih popisnih krugova.

S obzirom da su se, shodno odgovorima opština Tivat i Kotor i Glavnog grada Podgorice, stvorili uslovi za rad na terenu, moguće je započeti terenski rad u ovim opštinama. Nakon iskustva u terenskom radu u navedenim opštinama moguće je dobiti neku precizniju procenu vremena za terenski rad. Tako da je navedeni vremenski period sklon revidiranju. Navedeni vremenski period može biti kraći, a može biti i duži.

Procena perioda realizacije aktivnosti Unos promena sa terena u bazu podataka zavisi od Uprave za katastar i državnu imovinu kao i od toga da li će se realizovati kupovina novog softvera ili ne. Promene granica popisnih krugova, unos granica novih statističkih krugova i novih naselja je u nadležnosti Uprave za katastar i državnu imovinu. Za unos opisa granica prostornih jedinica postoje dve mogućnosti preko postojeće aplikacije ili preko novog softvera, a to dosta utiče na vremenski period realizacije ove aktivnosti.

Vreme potrebno za realizaciju aktivnosti Priprema mapa na nivou popisnih i statističkih krugova i priprema preglednih mapa opština kao i štampa mapa, P8 i P9 zavisi od toga da li će se to raditi na način kao i za prošli Popis 2011 kada je ova aktivnost zahtevala puno vremena. Prezentovano novo softversko rešenje ne nudi opciju brže štampe u ovoj verziji, ali bi to moglo da se doda u osnovni paket što povećava cenu samog softvera.

Shodno gore navedenom vremenski period predviđen za realizaciju navedenih aktivnosti treba uzeti sa rezervom.

7. Izrada IT infrastrukture

- tehnička podrška beskontaktnim obukama
- IT infrastruktura (ne veze se za period sprovođenja ali se veze za mogućnost objave podataka)
- tenderske procedure za nabavku opreme, zakup prostorija za unos

- aplikacije za unos podataka iz upitnika – direktno ne utice na sam proces sprovođenja popisa ali indirektno utice na prve rezultate

8. Aktivnosti Komisije za koordinaciju komunikacije sa državnim institucijama, medijima i ostalim korisnicima

Od usvajanja zakona, koji definiše (iskustvo iz prethodnog popisa) “Uprava za statistiku koordinira i sprovodi javnu kampanju Popisa,” uz uslov da su budžetska sredstva raspoloživa, za promotivne aktivnosti potrebno je 45-90 dana za izbor out-source kompanije + 30-90 dana aktivnog i posvećenog rada na strategijama, edukacijama kao i saradnji sa institucijama u skladu sa Zakonom i Metodologijom za pripremu, organizaciju i sprovođenje popisa.

Promotivna javna nabavka.....3 mjeseca

Edukacija2,5 mjeseca

Promocija prije popisa15 dana

Detaljnije 1:

Nakon usvajanja Zakona o popisu, glavne aktivnosti se odnose na:

- Komisija za komunikaciju i koordinaciju je pripremila tender/javnu nabavku za izradu Strategije komunikacije (eksternu i internu). Tender je usljed COVID situacije i smanjenja budžeta zaustavljen, stoga su aktivnosti u tom dijelu ostale na čekanju. Pretpostavka je da će se nakon usvajanja zakona raspisati javna nabavka za navedenu aktivnost;
- Neophodno je definisati bužet za realizaciju aktivnosti predviđenih Strategijom komunikacije – odmah nakon usvajanja zakona;
- priprema logotipa i slogana Popisa, čime će se privući veća pažnja korisnika i raditi na daljoj promociji popisa i podsticanja stanovništva. Za pripremu i raspisivanje konkursa, tendera za javnu nabavku potrebno je vrijeme, a za ovu aktivnost je potrebno najmanje mjesec dana od usvajanja zakona.
- Nakon odobrenog slogana i logotipa Popisa, potrebne su pripremne aktivnosti koje se odnose na dizajn, proizvodnju i distribuciju promotivnog materijala kao što su flajeri, brošure, informativni zidni poster, baneri, kape, majce, sveske, kalednari, USB stikovi i slično.
- Dizajniranje i diseminiranje štampanih proizvoda (reklame, izvještaji, dokumenta, saopštenja i drugo). Tekstualne poruke na mobilnim telefonima (u saradnji sa telefonskim

kompanijama), gdje će se podsticati stanovništvo i promovisati akcija popisa. Možda i uključivanje javnih ličnosti kao podrška popisnoj kampanji;

- Organizovanje obuka/prezentacija sa ciljem da se omogući da novinari budu bolje upoznati sa različitim popisnim aktivnostima;
- Razna saopštenja na temu popisa na radio i TV programi sa ciljem informisanja o generalnim ciljevima i svrsi popisa.
- Reklamni prostor u najčitanijim novinama i časopisima;

Na svim navedenim aktivnostima će se raditi kontinuirano od usvajanja zakona do realizacije popisa. Za sve navedene aktivnosti potrebno je najmanje 6 mjeseci za njihovu pripremu i realizaciju.

Detaljnije 2:

Postupak javnih nabavki se sprovodi na osnovu važećeg Zakona o javnim nabavkama ("Sl. list CG", br. 74/2019) kojim je definisan elektronski sistem javnih nabavki (sistem javnih nabavki koji primjenjuje informaciono-komunikaciona sredstva). Za ovu nabavku potreban je otvoreni postupak. Vremenski period za realizaciju postupka je 45-90 dana (procjena), ukoliko postupak ide u kontinuitetu, bez žalbi i naknadnih rokova, uz mogućnost skraćivanja rokova. Nakon završetka tendera potrebno je realizovati definisane aktivnosti (jer je planirano da to bude out-source kompanija) koje se odnose na definisanje:

1. Komunikacione strategije
2. Interne komunikacije
3. Eksterne komunikacije

Nakon definisanih strategija, potrebno je organizovati edukacije koje su planirane za četiri (4) nivo: PR edukativni seminar koordinacione komisije, PR edukativni seminar za članove Statističkog savjeta u Podgorici, PR edukativni seminar za predstavnike medija i PR edukativni seminar ciljanih javnosti.

U istom period (paralelno) će se sprovoditi i ostale promotivne aktivnosti (logo, slogan, dizajniranje i diseminiranje štampanih proizvoda...)

9. Preporuke UNECE - izbori, covid, neplanirani politički zahtjevi, društveno-ekonomska situacija u državi)

Vrijeme i dužina trajanja popisa su od velikog značaja. Glavne aktivnosti treba posvetiti izboru vremena u kojem popis može biti najuspješniji i donijeti najkorisnije podatke. To može zavisiti od nekoliko faktora:

- Nepristupačna područja
- Poljoprivredna sezona
- Izbori
- Društveno – političko okruženje
- COVID 19
- Neplanirani politički zahtjevi

Nepristupačna područja - potrebno je izbjegavati periode u kojima će biti teško doći do naseljenih područja ili u kojima će rad biti posebno naporan zbog teških ili ekstremnih vremenskih uslova. Treba izabrati vrijeme kada većina ljudi ostaje na svom uobičajenom mjestu boravka.

Poljoprivredna sezona - treba izbjegavati zbog poteškoća u kontaktiranju osoba koje u takvom vremenu svakodnevno rade kasno i koji mogu čak i da ostanu noću na svojoj zemlji ako zemlja je daleko od kuće. Periodi tradicionalnih praznika, festivala, hodočašća i posta takođe nijesu prikladni za sprovođenje popisa stanovništva.

Izbori - Naime, preporuke UNECE predviđaju da je veoma važno da se vrijeme popisa ne preklapa sa većim političkim događajima poput državnih ili lokalnih izbornih kampanja, jer stanovništvo može da pomiješa ta dva događaja i odbije popisivača.

Takođe je veoma važno da popis treba sprovoditi u stabilnom političkom i socijalno sigurnom okruženju u zemlji. U periodima političke ili vojne nestabilnosti, manje je verovatno da će javnost biti voljna da učestvuje u popisu i bezbjednost popisivača možda nije obezbjeđena.

Izbore za skupštinu raspisuje Predsjednik Crne Gore. Izbori za skupštinu održavaju se, najkasnije 15 dana prije isteka mandata skupštine, a raspisuje ih predsjednik 2 mjeseca prije održavanja izbora.

Izborna kampanja je skup aktivnosti političkog subjekta **od dana raspisivanja izbora do dana proglašenja konačnih rezultata izbora**.

Konačni rezultati izbora za poslanike objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore", a za odbornike u "Službenom listu Crne Gore - opštinski propisi", najkasnije u roku od 15 dana od dana održavanja izbora.

U toku 2022. godine predviđeni su izbori u sledećim Opštinama:

<i>Rbr.</i>	<i>Opština</i>	<i>Prethodni izbori</i>	<i>Potencijalno vrijeme narednih izbora¹</i>
1	Bar	27. Maj 2018	Maj 2022

¹ Najkasnije 15 dana prije isteka mandata Skupštine

2	Berane	4. Februar 2018	Februar 2022
3	Bijelo Polje	27. Maj 2018	Maj 2022
4	Danilovgrad	27. Maj 2018	Maj 2022
5	Kolašin	27. Maj 2018	Maj 2022
6	Petnjica	27. Maj 2018	Maj 2022
7	Plav	27. Maj 2018	Maj 2022
8	Pljevlja	27. Maj 2018	Maj 2022
9	Plužine	20. Maj 2018	Maj 2022
10	Podgorica	27. Maj 2018	Maj 2022
11	Rožaje	27. Maj 2018	Maj 2022
12	Šavnik	27. Maj 2018	Maj 2022
13	Ulcinj	4. Februar 2018	Februar 2022
14	Žabljak	27. Maj 2018	Maj 2022

Tabela pokazuje da će se lokalni izbori održati u februaru i maju 2022. To znači da se, u odnosu na lokalne izbore, popis može sprovesti nakon proglašenja konačnih rezultata izbora.

Društveno – političko okruženje - Popis treba pripremati i sprovoditi u stabilnom političkom i socijalno sigurnom okruženju u zemlji. U vremenima političke ili vojne nestabilnosti, manje je vjerovatno da će javnost biti saglasna i sigurnost popisivača možda nije zagarantovana. Nivo sigurnosti treba da dozvoli da popisivači sigurno dođu do svih dijelova zemlje.

COVID 19 – Trenutno ne možemo reći da li će na popis stanovništva negativno uticati pandemija. Sve će zavisići od toga koliko će trajati pandemija i da li će to uticati / odložiti određene aspekte pripreme za popis. Svakako, potrebno je pripremiti protokol za obuke i terenski rad u uslovima pandemije. U vezi sa protokolima, Uprava za statistiku je u februaru 2021. godine inicirala sastanak sa Institutom za javno zdravlje. Sastanak je održan 25. februara u prostorijama IJZ-a gdje je zaključeno da je terenski rad najrizičnija aktivnost dok će se obuke vršiti u strogo kontrolisanim uslovima. Takođe, predstavnici Instituta za javno zdravlje su spremni na saradnju sa predstavnicima Uprave za statistiku u cilju definisanja smjernica, preporuka i protokola za pripremu Popisa stanovništva, domaćinstva i stanova 2021. Godine. Imajući u vidu da je od stastanka prošlo četiti mjeseca i da rad na protokolima još uvijek nije započet, smatramo da je povodom ove aktivnosti potrebno intezivirati saradnju kako bi se započelo sa izradom istih, za koje je po našem mišljenju potrebno 15 dana.

Neplanirani politicki zahtjevi (primjer 2011 - objava podataka nakon tri mjeseca, dupla popisnica, 2003 – rucno prebrojavanje po tri pitanja etnicko, u period od mjesec dana anakon zavrsetka terenskog rada)

[illegible]

Izrada konačnog upitnika															
Tehničko uređivanje - dizajn; lektura teksta, prevod															
Uskladjivanje ostalih dokumenata sa Zakonom (metodologije, uputstava, obrazaca itd.)															
Priprema tenderske dokumentacije															
Stampa i distribucija upitnika, obrazaca i uputstava															
Izbor ucesnika popisa, formiranje popisnih komisija, javni poziv															
Organizacija obuka ucesnika popisa															
Priprema materijala za obuku															
Promotivna javna nabavka															
Edukacija															
Promocija prije popisa															
Sastanci sa opštinama u Upravi za katastar i državnu imovinu															Aktivnost zavisi od Uprave za katastar I državnu imovinu I opština
Štampa mapa i opisa popisnih krugova za ažuriranje, potrebnih za rad na terenu															
Rad na terenu u opštinama (ažuriranje popisnih krugova, uvođenje novih statističkih krugova i naselja)															
Unos promena sa terena u bazu podataka															Aktivnost zavisi od Uprave za katastar I

														državnu imovinu kao i od kupovine novog softwera
Priprema mapa na nivou popisnih i statističkih krugova i priprema preglednih mapa opština														Aktivnost zavisi od Uprave za katastar i državnu imovinu kao i od kupovine novog softwera
Štampa mapa, P8 i P9														Aktivnost zavisi od Uprave za katastar i državnu imovinu kao i od kupovine novog softwera
Izrada IT infrastrukture														

Zaključak:

imajući u vidu sve gore navedeno mišljenja smo da se popis može sprovesti **6 mjeseci nakon usvajanja zakona od strane skupštine**.

Kako tih šest mjeseci ističe u periodu april-jun 2022, mora se uzeti u obzir da je to period lokalnih izbora u 2022 godini. Nakon izbora je potrebno da se formiraju lokalne vlasti koje će odrediti i sastave popisnih komisija. Nakon toga ide period ljetnjih mjeseci u kojima se nikako ne može sprovesti terenski rad.

Popis je najrealnije održati u oktobru 2022. godine. U prilog tome ide i činjenica da su dvije susjedne zemlje odložile popis za oktobar 2022. godine.

Posljedica ovog datuma je neusaglašenost sa regulativom EU. Usljed Covid pandemije 4 države EU su odlučile da se popis odloži za 2022.godine. Preporuke EU da se podaci moraju procijeniti i prilagoditi na 2021.godinu.